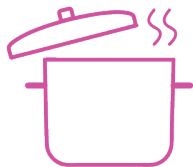

10 rád ako ušetriť pri varení

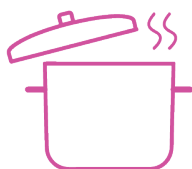
10 radi sar te ušetrinel te tavas

1. S pokrievkou spotrebujeme 4-krát menej energie

Pokrievka by pri varení mala dobre priliehať k nádobe. Stačí niekoľkomilimetrová medzera a už dochádza k výrazne vyšším stratám tepla z nádoby. Ak potrebujeme čiastočne odvádzať pary, oplatí sa používať pokrievky s nastaviteľným otvorom.

1. Te tavaha la pokrievkaha spotrebinaha maj štarval čuneder energia, ce poťinaha paľik čuneder love

Sar taven mukhen e pokrievka pro hrncos. Ce milimetrovo špara kerel hoj o taťipen denašela avri. Te mušinen te odvzadzinel o pari andalo chaben, viuživinen o pokrievki kaj pes del te nastaniven o otvori. Nakamepel tumenge paľik ajsik but taťipen a ušetrinena pro pl'inos.

2. Pri zohrievaní jedla použime mikrovlnku

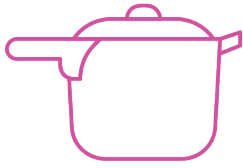
Mikrovlnka umožňuje praktický a úsporný ohrev menších porcií (do 500 g) hotových jedál. Jej príkon sa pohybuje od 800 do 1 000 W. Najrýchlejšie zohrieva jedlo s vyšším obsahom vody. Je energeticky úspornejšia ako klasická rúra, ktorá by na dosiahnutie rovnakého efektu potrebovala vyššiu teplotu aj viac energie. Ohrievaním jedla priamo na tanieri v mikrovlnnej rúre ušetríme oproti zohrievaniu na sporáku až 50 % energie.

2. Ta taťaras imar o pririchtimen chaben hin feder te viuživinas la mikrovlnka

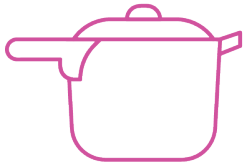
Mikrovlnka hini praktickeder, ce uspornender te taťaren o chaben savo imar sas jekchvar tado. Jekh feder hin te taťaren o chaben pro menšia porcii (dži do 500g, jepaš kilos). Príkonos la mikrovlnka 800W do dži 1000W. E mikrovlnka hini feder pre uspora sar plin'akos abo rura. Te ča pritaťaren savo sas imar jekchvar tado andre mikrovlnka a na pro sporakos, šaj ušetrenine až jepaš energia, u kavke ce poťinena o jepaš čuneder važo energii.

3. Tlakový hrniec šetrí energiu aj náš čas

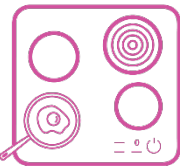
V tlakovom hrnci sa jedlo uvarí oveľa rýchlejšie ako v klasickom. Pri varení vie ušetriť až 50 % energie a 70 % času.

3. O tlakovo hrncos amenge šetrinel buther love, ce časos

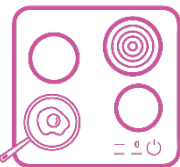
Andro tlakovo hrncos pes o chaben tavela o but sikeder sar andro klasicko. Sar taven pro tlakovo hrncos ušetrinela jepaš energia (50% úspora) a ušetrenina ce 70% tumero časos.

4. Pri elektrickom varení využívajme zvyškové teplo

Ak máme sklokeramické alebo elektrické varné dosky, hospodárne variť znamená aj to, že približne 5 až 10 minút pred dovarením prepne regulátor na nižší stupeň, prípadne ho úplne vypneme. Takto využijeme zvyškové teplo varnej zóny.

4. Te tavas pro elektricko sporakos, kampil te viuživinel ce o zviškovo taťipen

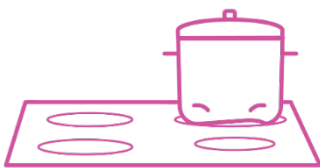
Te hin amen o sklokeramicko abo elektricko varno doska, šaj feder tavas avke, hoj 5-10 minuti dži ela o chaben tado, prepninaha o regulatoris pro teleder stupňos, abo les úplne vipninaha. Kavke viužijinaha zviškovo taťipen andalo varno zóna, važ savo imar poťind'an, a ušetrinena.

5. Pri hrncoch s nerovným dnom plytváme energiou

Ak varíme na elektrickom sporáku, oplatí sa mať hrnce vyrobené z materiálov, ktoré dobre vedú teplo a majú rovné dno, čiže celou plochou priliehajú k platničke. Hrnce s nerovným dnom môžu predĺžiť čas varenia aj o 40 %, čo zvyšuje spotrebu energie o 10 až 15 %.

5. Sar amen hin bango dnos pro hrncos, buther amenge oda chal e energia

Te tavas pro elektricko sporakos, hin feder te amen hin hrnci andalo materiali save mište ľikeren o taťipen ce nane len bango dnos. Oda znameninal hoj calo plocha hin visardi ko platnička. Te tavena pro hrncos saves hin bango dnos, o hrncos tumenge kerela buther spotreba energia o 10-15%, ce tavena andre leste koda isto chaben maj o jepaš časos butheder (buther sar 40% časos).

6. Na veľkosti hrnca tiež záleží

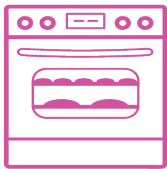
Priemer dna hrnca má zodpovedať priemeru varnej zóny alebo platne. Príliš veľké alebo malé hrnce predlžujú čas varenia. Napríklad, ak má hrniec o 3 cm menší priemer, ako je priemer varnej platne, môže uniknúť do okolia až tretina energie.

6. Hin doležito savo amen hin baro hrcnos.

O hrcnos bi majinelas te el kajso isto sar hin ce e platnička pre savi tavas. Te hin bareder hrcnos sar hiin e platnička abo hin cigneder hrcnos sar e platnička, tavaha koda isto chaben buther a spotrebinaha buther energia. Napríklad o hrcnos savo hin o 3 cm cigneder sar hin e platnička amenge kerela, hoj jekh tretina energia amenge denašela avri, a poťinaha zbitočne buther.

7. Pečme viac vecí naraz

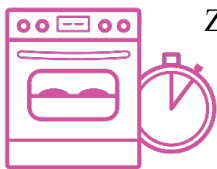
Ak v elektrickej rúre pečieme iba kúsok mäsa alebo malý koláč, minieme zbytočne veľa energie. Veľa pokrmov predsa môžeme piecť naraz. Výhodné sú v tomto prípade teplovzdušné rúry, v ktorých môžeme piecť súčasne vo viacerých vrstvách. A pozor! Na opečenie niekoľkých kusov chleba je rozhodne vhodnejší hriankovač ako rúra.

7. Peken buther veci pro jekhvar/jekhetánes

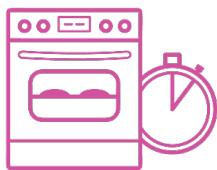
Te pekas andalo elektricko rúra ča čunoro mas abo cikno kolačis denašela amenge avri zbitočne but energia. Bud chaben šaj pekas pre jekhvar/jekhetánes. Kadej hin bari vihoda te hin amen teplovzdušno rúra, kaj šaj pekas jekhvar pro buther vrsti, buther chabena. A pozoris! Te pekas o kuski mandro hin feder te viuživinas o hriankovačis sar e rúra.

8. Rúru nepredhrievajme pridlho

Zdrojom veľkých energetických strát je aj zbytočne dlhé vyhrievanie rúry pred pečením. Preto nezapínajme rúru príliš skoro. Moderné rúry sú vybavené termostatom. Nastavme ho na potrebnú teplotu a pokrm vložme do rúry hneď po jej dosiahnutí.

8. E rúra napredta'aren igen but

But energia amenge denašel avri te igen but predta'aras e rúra a napekel pes mekh o chaben. Vašoda nezapninen e rúra igen sikh. Adadžives hin rúri saven hin o termostatos. Te amen hin kajso termostatos nastavinen amenge o ta'ipen savo hin pro chaben, ce thoven o chaben andre rura takoj sar hini ta'i.

9. Ak potrebujemo horúcu vodu, použime rýchlovarnú kanvicu

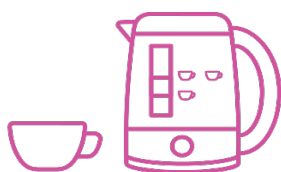
Kanvice aj vďaka rýchlosti ohrevu ponúkajú úspornejší spôsob zohrievania vody ako plynové či elektrické varné dosky. Straty tepla sálaním do okolia sú pri nich podstatne nižšie.

9. Te amenge kampil ta'i pani, viuživinas e richlovarno konvica

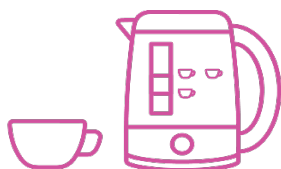
E kanvica hini igen lači pre úspora vašoda hoj ta'arel o pani sigeder sar o plinovo abo e'lektricko varno doski. La kanvicatar nadenašel avri ajsik but ta'ipen, a šaj ušetrinas.

10. Ohrievajme len toľko vody, koľko naozaj potrebujeme

Ak si 2-krát denne zohrejeme 1 l vody a využijeme z neho iba polovicu, ročne „vylejeme” do výlevky 365 l teplej vody. Za zbytočne spotrebovanú elektrinu tak zaplatíme 6,8 €

10. Ta'aren ča ajsik paňi, kecik tumenge kampil

Te ta'aras 1l pani a pijas ča jepaš kolestar, važo jekh berš čivaha avri 365litri ta'i pani. Važo aramos(e'lektrika) po'inaha zbit'očne 6,8 euri. Kavke šaj 6,8 euri ušporinas.

10 rád ako ušetriť pri teplej vode

10 radi sar te ušetrinel pro tato paňi

1. Riad umývajte v napustenom dreze alebo v umývačke

Riad je možné umyť v napustenom dreze alebo ešte úspornejšie v umývačke. Najnovšie modely sú schopné kvalitne umyť na jeden cyklus riady so spotrebou pod 10 litrov. Pri ručnom umývaní môžeme minúť až 6-násobne viac vody. S umývačkou riadu tak ušetríme vodu aj energiu na jej zohriatie.

1. Moren o grati palo chaben andro drezos pherdo paňi, abo andre umivačka riadu te tumen hin

O grati šaj moras andro drezos, andre savo imar hin namuhlo pherdo paňi, hin oda usporedner. Te amen hin umivačka riadu hin oda mekh buther usporedner. Andre umivačka riadu spotrebinaha ča 6 l'itri paňi pro jekh calo ciklos kaj moras o riadi. Te moras o grati vastenca spotrebinaha až 6x varl buther paňi. La umývačkaha riadu šaj ušretina na ča o paňi, ale ce taťipen pro pro grati.

2. Namiesto kúpania vo vani sa osprchujme

Sprchovanie namiesto napúšťania plnej vane pri kúpaní usporí vodu aj teplo na jej prípravu. Ak chceme ušetriť ešte viac, skúsme sa otužovať. Benefitom je aj výrazné osvieženie a vzpruženie organizmu.

2. Sar džan te ňañuvel, hin usporedner pes te osprchinel.

Te penge namukhena e vaňa pherdo pani spotrebinena but pani ce taťipen. Te tumen ale ča osprchinena ušetrinena buther pani, ce taťipen. Te tumen sprchinena paňaha savi nane ajsik but taťi ušetrinena buther, ce e sprcha tumen osvježinela.

3. Strážme si čas sprchovania

Nacvičte si dvojminútové sprchovanie. Keď sa sprchujeme dlhšie ako päť minút, minieme toľko vody, ako keby sme si napustili plnú vaňu. Ak si znížime teplotu vody, sprchovanie bude zdravšie.

3. Rachinen o časos andre sprcha

Skušinen pes te sprchinen ča duj minuti. Hin oda feder pre spotreba, ce čuneder časos. Te tumen sprchinena panž minuti, hin oda koda isto sar e vaňa pherdo paňi.

4. Zuby si zvládneme vyčistiť aj s pohárom vody

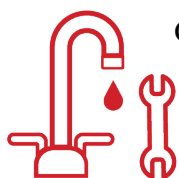
Umývanie zubov pod tečúcou vodou zbytočne zvyšuje spotrebu vody. Môže sa jej tak minúť až o 20 litrov viac. To by človeku vyšlo na pitie na celý týždeň. Pri umývaní zubov pritom stačí použiť len pohár vody.

4. Ča jekh kuči paňi hin dojs te amenge kamas te omorel o danda

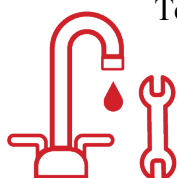
Te moras o danda, a džal amenge o paňi hin oda bari spotreba a zbitočne. Šaj spotrebinah paľik až o 20 l'itri buther sar amenge kempel. O 20 l'itri paňi hin ajcik paňi, kecik šaj pijel jekh manuš pro calo kurko. A pro danda amenge uplne stačinel ča jekh kuči paňi.

5. Opravme každý kvapkajúci kohútik

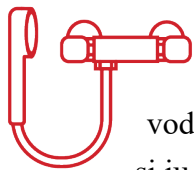
Cez kvapkajúci vodovodný kohútik môže za mesiac uniknúť vyše 3 300 litrov vody. Tento objem postačuje pri odporúčaných 3 litroch za deň trom ľuďom na pitie na celý rok. Pre lepšiu predstavu to zodpovedá 20 plným vaniam.

5. Prikeren tumenge o kohutikos pro paňi te lestar čuľ'al, šaj amenge zbitočne denašel igen but paňi

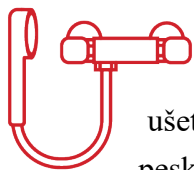
Te amenge čuľ'al le kohutikostar pro paňi, šaj amenge denašel važo jekh čon maj 3 300 l'itri paňi – a oda hin igen, igen but. Koda so tumenge čuľ'ala avri le kohutiskostar važ jekh čon, hin ajcik paňi hoj bi oda šaj pile až trin džene andro tumaro kcher predal calo jekh berš. O 3 300 l'itri pani hin ajcik but, sar 20 vaňi pherdo paňi, taže hin oda fakt igen but paňi so tumenge ča kavka šaj denašel avri.

6. Úsporné batérie sa nám vyplatia

Pákové batérie zásadne skracujú čas potrebný na nastavenie požadovanej teploty vody. Oproti klasickým batériám s dvomi kohútikmi ušetria až 30 % vody. A termostatické batérie navyše umožňujú teplotu vody nastaviť vopred. Ak si ju raz nastavíme, neskôr už stačí regulovať len intenzitu prietoku.

6. O usporná baterii pro paňi hin feder ce usporneder.

Te tumen hin e pakovo bateria pro paňi (savi hin pro obrazkos) šaj tumenge sigeder džal tato paňi. Te viuživinen e pakovo bateria pro paňi šaj ce ušetrinen maj 30% paňi, hoj ce poťinena čuneder. O termostaticka baterii savo peske šaj cinas hine mekh feder hoj kajse baterii šaj anglal nastavinen o taťipen pro paňi. Te o taťipen hino imar jekhvar nastavimen stačinel amenge paľik ča te regulinen o intenzita paňi, savo baro la paňakero prudos amenge džala, ce kecik paňi amenge kamas te namukhel.

7. Vďaka perlátorom ušetríme až 20 % vody

Malé plastové sitká umožňujú premiešavanie vody so vzduchom. Tým sa znižuje prietok a zároveň zvyšuje objem toku vody a rýchlosť jej prúdenia. Použitím perlátorov môžeme ušetriť až 20 % vody.

7. Te hin amen hlavica (perlátor) savi mišinen o pani ce vzduchos šaj ušetrinas 20% pro paňi, a jekhetánes 20% pro amare love.

Kajse cikne plastova sitki save pes thoven andro hlavici pro paňi amenge šaj mišinen o paňi ce vzduchos. Kajse hlavici keren hoj amenge džal čuneder paňi, ale jekhetanes amenge keren butheder objemos la paňi, ce o paňi amenge čuľal sigeder. Vašoda amen vobec napociťinaha hoj amenge džal čunder paňi, no ušetrinaha maj 20% pro paňi, ce pro amare love.

8. Vyberajme si úsporné sprchovacie hlavice

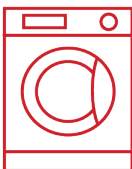
Na sprchovacej hlavici s nastaviteľným prietokom si vieme zvoliť počet dýz. Pri menšom počte dýz zvýšime rýchlosť prúdu vody a znížime spotrebu. Nenechajme sa zlákať iba dizajnom, vyberajme aj podľa úspory.

8. Kiden tumenge avri ča usporna sprchovacia hlavici pro paňi

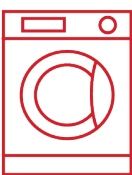
Sprchovaco hlavica pre savi pes šaj nastavinel o prietokos paňi, tumenge šaj nastavinen kecik triski(dizi) pro hlavica šaj mukhen o paňi avri. Te mukhena de džal ča darese triski/dizi o paňi džala richleder ce spotrebinela oda čuneder paňi. Te nadžanen savi hlavica pro sprchovanie peske te cinedl phučen andre skl'epa, mi tumenge poradzinen, na dikhen ča pro dizajnos savo hin pro hlavici, ale dikhen pre koda kecik paňi šaj ušetrinen.

9. Inteligentná práčka má nižšiu spotrebu

Moderná práčka vie úsporne vyprat' polovičnú dávku oblečenia, pričom prispôsobuje spotrebu vody skutočnej hmotnosti náplne. To zároveň ovplyvňuje i spotrebu elektriny.

9. E inteligentno práčka kerel feder spotreba, hoj hini usporneder.

Akanes hin prački save perena usporne o renti, the te e pračka ela ča jepaš pherdi. Ajse neve prački keren hoj e spotreba pes pripôsobinel kecik renti amen hin are pračka. Kajso automaticko nastavenie amenge šetrinel ce aramos/eľektrina.

10. Pripravme si teplú vodu zo slnka

Ak má naša domácnosť vyššiu spotrebu teplej vody a vhodné podmienky, je dobré zvážiť inštaláciu slnečných kolektorov. Teplú vodu si tak zabezpečíme vďaka energii zo slnka podstatne lacnejšie.

10. Keras amenge o tato paňi andalo kham

Te bešas aro kcher saves hin igen but bari spotreba tato paňi, a hin amen lače podmienki, šaj amenge das te thovel o solarna kolektori. Kajse kolektori amenge kerena hoj o tato pani amen ela maj hjava.

10 rád ako ušetriť pri vykurovaní

10 radi sar te ušetrinel pro keradžipen kchere

1. Zbytočne neprekurujme

1 °C viac = + 6 % energie

Každé zvýšenie teploty o 1°C znamená 6 % energie navyše. Keď je nám v miestnosti teplo, neotvárajme okná, ale nastavme regulačnú hlavicu, aby obmedzila výkon radiátorov

1. Napretat'aren tumenge o kchera zbitočne

1 °C viac = + 6 % energie

Te pes o keradžipen andro kcher hazdela o 1°C, znameninel oda o 6% energia buther. Te tumen hin kchere igen kerades naotkeren takoj o oblaki, hoj keradžipen džala avri, a pa'ik tumen ela pale šil. Te hin kchere igen kerades a o radiatora tiž hine fejs kerade, nastavinen len kaj te en šlaleder, otočinen regulačno hlavica pro logeder stupňos. Keradžipen tumenge ačhola a maj tumenge naela až avka kerades.

2. Nastavme si hlavice na radiátoroch správne

Radiátory najcitlivejšie reagujú na teplotu v miestnosti vtedy, ak hlavice necháme nastavené okolo stupňa 3. To nám zabezpečí tepelnú pohodu aj v miestnostiach, kde sa zdržujeme najviac. Pri odchode na viac dní, nastavme hlavice na stupeň 2. Stupeň 4 využívajme len pre pohodu starších ľudí a prípadne na vykurovanie kúpeľne.

2. Sar peske mište te nastavinel o hlavici pro radiatora.

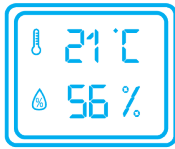

O radiatora hine mekh buther citliva pro teplota andro tumaro kcher, te len mukhena te džal pro stupeň 3. Kada nastavenie hin jekh feder predal ta'ipen andro kchere kaj san jekh buther. Te džan andalo kcher avri pro buther givesa nastavinen penge o hlavici pro radiatora pro stupeň 2. Stupňos 4 pes viuživinel ča te tumen hin radiatoris andre kupelka.

Zdroj: Slovenská inovačná a energetická agentúra: <https://www.siea.sk/bezplatne-poradenstvo/publikacie-a-prezentacie/ako-v-domacnosti-znizit-spotrebu-energie-a-zavislost-od-fosilnych-paliv/>

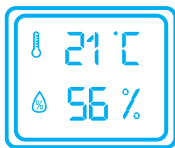
Preklad: RESDI pre Priateľov Zeme-CEPA

3. Sledujme vlhkosť vzduchu v miestnostiach

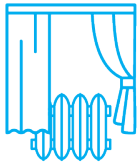
Teplná pohoda vo vykúrenej miestnosti do veľkej miery závisí od vlhkosti vzduchu. Ideálne je udržiavať ju na úrovni 50 – 60 %. V zime je vlhkosť v interiéri nízka, no môžeme ju zvýšiť napríklad pomocou odparovačov vody, kvetov alebo akvárií. Prečo je to dôležité? Pretože pri vyššej vlhkosti vzduchu nám stačí menej kúriť. Pri vlhkosti vzduchu 30 % a teplote 23 °C totiž pocítujeme rovnakú tepelnú pohodu ako pri teplote 21 °C a vlhkosti vzduchu 60 %. Ušetríme tak až 12 % energie.

3. Sledinen savi hin vlhkosť le vzduchostar andro tumare kchera

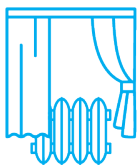
Te tumen kamen mište te citinel andro kchera hin oda zavislo ce pal koda savi tumen hin vlhkosť. Idealno vlhkosť hin kave pro 50-60%. Andro jevend hin vlhkosť vzduchu igen tele, vašoda kempel te viuživinel odparovačis pañi, kaj tumen te el ce kvitki andro kcher abo akvarii. Šaj tumenge ce cinen kajso meračis vlhkosti andro kchera a džanena hoj savi tumen hin vlhkosť vzduchu andro kchera. Soske oda hino doležito ? Te amen hin vlhkeder kcher kempel amenge čuneder te poñinel a šaj ušetrinas buther sar 12% energia.

4. Neprekrývajte radiátory

Ak je radiátor prikrytý hrubým závesom, schovaný za nábytkom alebo sa na ňom suší oblečenie, prúdenie tepla do miestnosti je obmedzené a v izbe je zima. Spotreba tepla na vykurovanie je väčšia.

4. Nathoven nič pro radiatora.

Te dareso thovena pro radiatoris, napríklad závesis, zaclona, abo varese renti, či zathovena nabitkos pažo radiatoris o taťipen nadodžala až ke tumende. Paľik tumen ela šil, ce buther poñinena važo bareders spotreba važo taťipen.

5. V zime nevypínajte kúrenie úplne

Ak odchádzame v zime na dovolenku, v dome stačí udržiavať teplotu 16 – 18 °C. Nevypínajte však kúrenie úplne. Je podstatne drahšie vykúriť celkom studené a vlhké miestnosti, ako v nich udržiavať minimálnu teplotu.

5. Navipninen o taťipen andro jevend uplne

Te džan kheresdar avri pro buther gives, navipninen o radiatora úplne pro 0 stupňos, ale muhken o radiatora te džal pre 1 až 2 stupňos. Hin oda predal tumende tuñeder sar avena pale kchere a kamena tumenge te zatopinel.

6. Nezabudnime na odvzdušnenie radiátorov

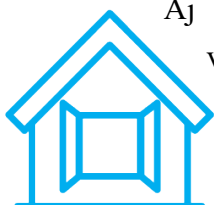
Na začiatku vykurovacej sezóny skontrolujme vykurovaciu sústavu a odvzdušnime radiátory. Vtedy naplno otvoríme termoregulačné ventily, aby sa vykurovacia sústava mohla riadne naplniť vodou a odvzdušniť.

6. Nabisteren pro ovzdušnenie pro radiatora

Na bisteren pro ovzdušnenie pro radiatora. Sar pes imar začinel te topinel skontrolinen tumenge o radiatori. Otkeren o termoregulačná ventili kaj andro radiatoris šal džal o pani pro keradžipen.

7. Vetrajte krátko a intenzívne

Aj v zime musíme vetrať, aby sme zabránili hromadeniu škodlivých látok v miestnosti. Za teplo, ktoré zbytočne vyletí von oknom, je potrebné zaplatiť. Vetrajte tak, aby sa neochladili steny a vnútorné zariadenie. Ak chceme vetrať s vyšším komfortom a zároveň šetriť náklady, je možné využiť rekuperačné vetranie so spätným získavaním tepla.

7. Kavke kaj te vetrinas ča po čunoro a intenzivnones.

Sar kamen te vivetrinel o kcher, vetrinen po čunoro a naotkeren o oblaki odrazu a fejs. Te otkerena odrazu oblaki o taťipen važ savo poťind'an tumenge džala avri. Sikiľuven peske te vetrinel kavke, hoj našti en šlale o fala andro kchera. Hin ce ajso inteligento vetraco sistemas, savo amenge vetrinel, ale zachudel o taťipen andalo amaro tato vzduchos savo kamas te thovel hed a anel amenge o vivetrimen vzduchos savo hin tato. Vašoda ani nepocit'inaha hoj pes vetrinel, bo hin amen andro kchera o vzduchos furt tato. Vičinel pes oda o rekuperčano vetranie.

8. V zimnom období pustíme slnko dovnútra

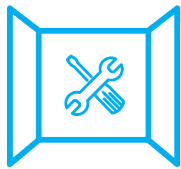
V zime nechávajte rolety a žalúzie odostreté, aby slnko preniklo dnu. Každý stupeň navyše sa počíta. Ak stavbu len pripravujete, naplánujte si tieniace prvky tak, aby ste využili maximum zimného slnka, ktoré je nižšie.

8. Aro jevende amenge mušinas te mukhel o kham andro kchera

Mukhen tumenge jevende so jekh buther kham andro kcher. Nastavinen tumenge o žaluzií pro oblaki kavka, kaj te mukhen o kham dureder andro kcher. Te mekh ča keren o tumaro kcher naplaninen tumenge o tienacia prvki kavke, sar dareso nabitkos, ce zavesa hoj, lena so mekh buther kham andalo jevend'akero kham.

9. Skontrolujme nastavenie okien

Aj keď máme kvalitné okná s dobrými tepelnoizolačnými vlastnosťami, môžeme plytvať teplom. Po rokoch používania nemusia dobre doliehať, preto je dôležité nezanedbať servis a preveriť ich správne nastavenie. Technik nám môže odporučiť aj výmenu tesnenia, prípadne zasklenia.

9. Skontrol'inen tumenge o oblaki a sar hine nastavimen

Otkeren oblaki a dihken pre lende. Te hin dareso čingerdo pre izolacia abo namište tumenge phanden o oblaki vičinen le technikos. Čingerdi izolacia šaj kerel hoj tumenge o ta'ipen denašel avri a vašoda pa'ik but po'inenen važo ta'ipen.

10. Najskôr znížme spotrebu, až potom využime OZE (obnoviteľné zdroje energie, napríklad energia zo slnka)

Hoci nemáme na zateplenie celého domu, aj čiastkové opatrenia, napríklad výmena okien, prinesú úspory. Až po znížení spotreby tepla zvážme investíciu do nového zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

10. Peršo sik'ruven sar šal džal tumari spotreba tele, až pa'ik viužvinaha o obnovitel'na zdroja energii, sar hin napriklad energia andalo kcham

Peršo sik'ruven sar te peske znížinen e spotreba a čuneder po'inenena. Pa'ik šaj zvážinaha investicia andro ta'ipen abo ce elektrina khamestar, či aver obnovitel'na zdroje energii úplne hjaba.